

Til Kultur- og likestillingsdepartementet

Oslo, 31.01.2023

Innspill til Strategi for kulturfrivillighet

Norsk jazzforum berømmer initiativet med å lage en strategi for kulturfrivillighet. Som interesseorganisasjon for hele jazzfeltet – profesjonelle musikere, musikkstudenter, helårsarrangører, festivaler, amatørstorband og regionale jazzsentre – er vi opptatt av å se frivillige, ideelle og profesjonelle kulturaktører i sammenheng.

For å gi bred tilgang og deltakelse i kunst og kultur over hele landet, er det viktig at vi tilrettelegger for samspillet mellom det frivillige og profesjonelle kulturlivet gjennom tilskuddsordninger og gode møteplasser og kulturarenaer. Kunst og kultur må på lik linje med andre felt i samfunnet være en vesentlig del av årlige regionale planer og budsjettprosesser. Den lenge varslede revideringen av norsk kulturlov må sikre dette.

Bred deltakelse og tilgang på kunst og kulturaktivitet

Et bredt og mangfoldig kulturtilbud danner grunnlag for bred og mangfoldig representasjon og deltakelse. Kunstnere, skapere og utøvere inspireres og lærer av hverandre. Gjennom å styrke det kunstneriske mangfoldet, vil aktører i ulike sjangre og uttrykk påvirke hverandre, og kulturlivet vil vokse.

Et godt lokalt musikkliv inkluderer både bredde og spiss. Et grunnleggende og godt tilbud til barn og unge, samtidig som forholdene legges til rette for at profesjonelle skapere og utøvere kan produsere, utvikle og opptre, skaper gode synergier som bidrar til rekruttering og mangfold. Når undersøkelser viser at kulturaktivitet har falt under covid19-pandemien, og at frafallet er særlig stort blant barn og unge, er det behov for en supplerende ordning som treffer samspillet mellom det frivillig og profesjonelle kulturlivet. Regionale kulturfond er et lavterskel tilbud som med lokal forankring og nærhet til brukerne, kan fange opp nettopp dette.

Samspillet mellom profesjonelle, ideelle og frivillige kulturaktører

Samarbeid mellom ulike kulturaktører oppstår der hvor ressursene, i form av utøvere, skapere, tid, arenaer, samarbeidsvilje og – evne, er til stede. Gjennom å styrke kunstnere og kulturprodusenter, styrkes også amatørvirksomheten og det frivillige. Har musikere ei lønn å leve av, og gode arenaer for produksjon, utvikling og framføring, oppnår vi bredere deltakelse og større mangfold.

Offentlige tilskuddsordninger og tiltak

Dagens tilskuddsordninger for det frie kunstfeltet er begrensede, og er ofte basert på kortvarige prosjekter. Rammen for tilskudd til det frie musikkfeltet i Norsk kulturfond må økes, og det bør legges til rette for langsiktig utvikling. Og ordninger og tiltak for det frie feltet bør balanseres og sees i sammenheng med institusjonene.

- Grunnleggende støtte i form av kunstnerstipend muliggjør det å fordype seg i arbeidet som kunstner på fulltid, og her spesifikt er det et særlig behov for langt flere kunstnerstipend for musikere og komponister.
- Samtidig trengs det forutsigbar og langsiktig programmeringsstøtte til landes mange scener og visningsarenaer. Ofte arenaer som i stor grad er driftet på frivillighet, men programmet er profesjonelt. Det trengs driftstøtte til disse arenaene så de kan fylles av og med profesjonelle kunstnere som får rettmessig betalt for sitt arbeid.

Disse to tiltakene vil i større grad gjøre det mulig å virke og å leve av kunsten, og gi publikum et rikt og mangfoldig kulturliv i hele landet. Det det her er snakk om er ordninger for det profesjonelle kunst- og kunstfeltet som vi finner inn under Norsk kulturfond. Utfordringen er at rammene må strekke til, noe det ikke gjør i dag.

Møteplasser og tilgang på kulturarenaer

Et annet premiss er at det er tilgang på profesjonelle arenaer. Vi må utnytte den lokale infrastrukturen bedre til fordel for både det frivillige og profesjonelle kunst- og kulturlivet. Egnede rom i eksisterende kulturbygg må ikke stå ubrukte. Kulturhusene må fylles med innhold og åpnes for flerbruk, det må finnes lokaler til produksjon og kulturaktivitet, med tilgang på utstyr.

Styrking av Kulturrom, den nasjonale tilskuddsordningen for utstyr og lokaler, bør være sentralt i den kommende strategien og Norsk jazzforum støtter Kulturroms høringsinnspill. I en undersøkelse fra Telemarksforskning, gjennomført sommeren 2022, svarer hele 90% av kommunene at de er avhengige av nasjonale midler for å kunne gjennomføre nødvendige oppgraderinger og investeringer i kulturlokaler i kommunen. Kulturrom blir trukket frem som særlig viktig av kultursjefene, som ble intervjuet til undersøkelsen. De sier videre at tilgang på nasjonale midler også utløser helt avgjørende, ekstra midler fra kommunene.

Regionale Kulturfond

Som en av forslagsstillerne i Arrangørforum til opprettelsen av regionale kulturfond, så er vi svært takknemlig for at dette nå utredes, og vi ser frem til at det iverksettes.

I en undersøkelse gjennomført våren 2022 av Telemarksforskning, bestilt av NOKU og Fagforbundet, svarer hele 80% av kommunene at det er behov for en tilskuddsordning for samarbeid mellom det frivillige og profesjonelle kulturlivet.

Midlene i de regionale kulturfondene må forvaltes regionalt og være uavhengig av andre finansieringskilder for kulturlivet. Fondene må være et supplement til og kunne spille sammen med eksisterende ordninger. Det er vesentlig å sikre god forankring blant målgruppene, samt å sikre at midlene ikke erstatter annen finansiering til kulturlivet. Det må være rom for å tilpasse ordningen til hver enkelt regions behov og særegenheter.

Regionale kulturfond bør være midler som er lavterskel og som stimulerer til lokale kulturaktiviteter på tvers av det frivillige og profesjonelle feltet som kommer publikum til gode.

For å sikre at midlene får en god måloppnåelse er vår tilråding at det benyttes fagfellevurderinger i form av tildelingsutvalg som er sammensatt av representanter fra målgruppene. Bruk av tildelingsutvalg bidrar til forankring, legitimitet og treffsikker bruk av midlene.

Ny undersøkelse på trappene

NOKU, Norsk musikkråd, CREO, Kulturrom og Arrangørforum samarbeider i disse dager (januar og februar 2023), om en ny undersøkelse, et forprosjekt, i samarbeid med Telemarksforskning. I vårt arbeid med innspill til strategi for kulturfrivilligheten og regionale kulturfond ser vi et felles behov for mer innsikt om utfordringer og muligheter i samarbeidet mellom profesjonelle og frivillige på musikkfeltet. Vi håper forprosjektet vil sette oss på sporet at av hvilke problemstillinger som må ses nærmere på fremover.

Gry Bråtømyr
Daglig leder
Norsk jazzforum

Om Norsk jazzforum

Norsk jazzforum er en interesseorganisasjon som samler det norske jazzmiljøet. Organisasjonen har profesjonelle jazzmusikere, jazzklubber, storband, jazzfestivaler, høyere jazzutdanninger og regionale jazzsentre som medlemmer. Norsk jazzforums primære mål er å bidra til at jazz spres til et bredest mulig publikum i Norge, og markere norsk jazz nasjonalt og internasjonalt.